

## A plakát is dokumentum

Látványosan indítja új évadját a Szegedi Nemzeti Színház. Új társulat (legálábbis nagy százalékában új), friss darabok, izgalmasnak ígérkező bemutatók — szezonkezdesre mindjárt három. Dicsérendő lelkesedés, méltó tettegés buzog a próbákban, a „majd megmutatjuk” elszántsága. Ez kell, felelősséget, kinek ne tetszene a buzgalom — nem vitatkozunk.

Hanem a lendület irama egy-egy dissonáns hang is szorult: a minap utóca került plakátokon nincs minden rendjén. Plakátokat írtam, két típusról tudok. Az egyik csupán a bemutatókról tudósít, piros alapon aranyozott, illetve kék betűkkel — szintévesztőknek, továbbá este, szürkület után sétálóknak nem ajánljuk böngészni, nehezen látható. A másik részleteiben — ha nem is eléggé részletesen — szól a premierek közreműködőiről, nem hagyományosan: újszerűen és hibásan. A hiba persze nem abban van, amit odairtak, hanem amit lefelejtettek róla. A színek itt sem hiányoznak, halványvöröstől, szolidlilától, búsbarnától szendzöldig, tókéktől verpirosig — általában mértékartóan, quasi moderato. Elmondják

az illető darabban — tehát a szegedi színházban — bemutatkozó művészek nevét, nagybetűsen, figyelemkeltő, helyesen, aztán a darab szerzőjét, címét, majd még mindig nagybetűsen a további főszereplőket, végül szerényen, kisbetűsen, a rendezőt, díszletvezetőt, jelmeztervezőt stb.

Ezek után három kérdésünk van:

1. Hány főszereplője van általában a drámáknak (a plakátokon a *Négy apának egy leányában* 7, a *Feketeszáru cseresznyében* 9, a *Hét pofonban* 6!), és mit értünk voltaképpen főszereplőnek?

2. Hány nem főszereplő lép színpadra az említett előadásokon, mert a plakátok dokumentumok, ahol a hálás utókor egyetlen lehetőséget kap arra, hogy például tudomást szerezzen egy ma még tán ismeretlen, ám szépreményű művész pályájának állomásairól — és persze másról is?

3. Végül nem „savanyú a szőlő”, de megjegyeznék: a színházi berkekben kritikáinkról előszeretettel tettek szót, ha valamely szereplő nevét elfelejtették leírni. Vajon a jövőben is szólnak majd miatta?

N. I.

# Steril szegedi paprika

A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalatnál több mint kétfélmillió forint értékű, nyugati gyártmányú sterilizáló berendezést helyeztek üzembe. Ez a vállalatnál készülő valamennyi élelmiszeripari termék esetleges csíra-, illetve baktériumszennyezettségét megszünteti. Ezzel az üzem cikkek nemcsak minőségi, hanem higiéniai szempontból is lépést tartanak a világ legkiválóbb fűszer- és élelmiszeripari termékeivel.

A hagyományos egészségügyi követelményektől eddig sem maradtak el a szegedi gyár készítményei. Az egykori sok ezer paprikahasító-feldolgozó kisműhely, s a tucatnyi paprikamalom megszűnése, illetve egvidőben a mai modern nagytüzelésű kiakumulációs nemcsak a termelés, hanem az egészségügyi ellenőrzés koncentrációját, fokozását is lehetővé tette. Az üzemből ma már a legtöbb műveletet burkolt gépsorokkal végzik. Teljesen zárt rendszerben, a legmodernebb technológiával — kövek helyett acélhengerekkel — örölnék, s az anyagot a korábbi zsákolás helyett csővezetéseken, pneumatikus úton mozgatják az emelők, üzemrészek között. Így nemcsak könnyebb, gyorsabb a munka, hanem egyben mindennemű szennyeződés lehetőségét is kizárják. A csomagolást is automata gépek végzik, az ember szinte nem is érinti az anyagot. Mindemellett hőkezeléssel igyekeztek az árut fertőtleníteni.

Ennek ellenére belekerülhettek a fűszerekbe különféle csírák, baktériumok, amint ezt külföldi kutatóknak ottani különféle fűszerekkel vég-

zett kísérletei is bizonyították. Az egyik külföldi kutató 345 különböző fűszerminőt vizsgált meg, s ezeknek majdnem a felénél a grammonkénti csíraszám meghaladta a tízezret. Jelentős részben Coli-fertőzést tapasztaltak. Megállapították azt is, hogy a természetes fűszerek baktériumfertőzősége okozza gyakran a húsiipari termékek, főként kolbászfélék megromlását.

Ezért világszerte nagyarányú kutatásokat folytatnak a fertőzőség megszüntetésére, s lehetőleg steril fűszerek előállítására. A többi között kísérleteztek elektromosárammal is. Eddig az etilén-oxidos kezelés bizonyult a leghatékonyabbnak, ez tökéletesen csírátlantítja a fűszert, ugyanakkor nem befolyásolja az ízt, színárnyalatát.

Ilyen elven működő, új típusú berendezést vásároltak most az NSZK-ból, s már üzembe is helyezték a paprikafeldolgozóban. A nagy, szobaméretű berendezés lég-

mentesen zárható alagútjában helyezik el az örölt paprikát. A megfelelő készülékek vákuumot állítanak elő, vagyis kiszívják a levegőt, ezután bocsátják be a légnemű baktériumölő-anyagot. A levegő helyét mindezt ez foglalja el, s teljesen elpusztítja a fűszerben a mikrobákat.

A világpiacon a vásárló cégek körében még csak most kezd követelménnyé válni a fűszerek sterilizálása, a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat máris készen áll az új igény kielégítésére. A most kezdődő új szezonban már ilyen fűszert szállítanak a megrendelőknél. Belföldön elsőként a Szegedi Szalámigyár ismerte fel a teljesen csíra-mentes fűszerpaprika alkalmazásának előnyeit, s a negyedik negyedévtől már ilyen fűszert rendelt a paprikafeldolgozótól. Az új típusú berendezés teljesítőképessége olyan nagy, hogy a paprikagyár más, igényes élelmiszeripari cégektől is vállal ilyen jellegű bér munkát.

D. B.

## Timföldgyár épül Ajkán

Szardán szekciósülésekkel folytatódott az ICSOBA nemzetközi alumíniumipari konferenciája a technika házában. A három szekcióban elhangzott 33 előadás egyikében dr. Pintér Tihamér létesítményi főmérnök ismertette az Ajkán épülő új timföldgyár terveit.

Az új gyár építését az egyre növekvő igényeket eddigi timföldgyártó kapacitásunk már nem tudta kielégíteni. Az ajkai új gyár, amelyet első ütemben évente 240 ezer tonna előállítására tervezett az alumíniumipari tervező vállalat, korszerűségében legalábbis eléri a nemzetközi színvonalat. A timföldet új technológiával és ugyancsak túlnyomó részben magyar tervezésű berendezésekkel fogják előállítani. Az üzem 85 százalékát a szabadban helyezik el.

Az új létesítmény első termelősora évi 120 ezer tonna kapacitással 1971-ben lép üzembe, majd a következő évben teljesítőképessége eléri a 240 ezer tonnát, a későbbiekben további bővítéssel ez a kapacitás akár meg is kétszerezhető.

## Állásfoglalás a tartási szerződésekről

A tartási, életjáradéki és öröklési szerződésekkel kapcsolatos hatósági eljárás néhány állásfoglalást igénylő kérdéseiről közleményt adott ki a Minisztertanács tanácsszervek osztálya. Mindenekelőtt figyelmet érdemel a szerződések bemutatásának, elbírálásának határidejére vonatkozó rendelkezés. A kormányrendelet ugyanis a nyilvántartásba nem vett régi szerződések bemutatását az eltartó köteletségévé teszi, az új szerződéseknel viszont ilyen kötelezettséget kifejezetten egyik szerződő félre sem ró, hanem a szerződéseket az eltartó lakóhelye szerint illetékes államigazgatási szervnél kell bemutatni. Az eltartó tehát a bemutatási kötelezettséget nem háríthatja az eltartóra, s ez utóbbi az eltartó mulasztása miatt hátrányt nem szenvedhet, ugyanakkor nincs akadálya annak sem, hogy a szerződést az eltartó nyújtassa be. Az igazgatási osztály tehát a jóváhagyás kérdésében köteles határozatot hozni, ha a szerződést akár az eltartót, akár a meghatalmazottját mutatja be.

Az igazgatási osztálynak a szerződés bemutatásától számított 30 napon belül határozatot kell hoznia, s ezt a határidőt az ügyfél egyidejű értesítése mellett az igazgatási osztály vezetője egy ízben, legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja. A hatá-

rozat időben történő meghozatalára és gyors kézbesítésére különös gondot kell fordítani, mert ha ez 60 napon belül nem történik meg, a szerződést jóváhagyottnak kell tekinteni akkor is, ha az igazgatási osztály egyébként a szerződést nem hagyta volna jóvá.

A közlemény végezetül megemlíti, hogy kizáró jogszabályi rendelkezés hiányában a jogi személy által kötött életjáradéki szerződés hatósági jóváhagyásának nincs akadálya. (MTI)

## Kégy milliárd kacsza — halgazdaságból

Az év elején kötött szerződések nyomán a halgazdaságok nemcsak a pontyok nevelésével foglalkoztak, hanem a tavak komplex hasznosítása keretében kacsákat is tenyésztettek. Nem is akármilyen mennyiségű van szó: az Országos Baromfiipari Vállalat üzemével négy-milliárd szárnyasra, tehát valamivel több mint ezer vagons kacsahús szállítására kötötték szerződést. Az állami halgazdasági egyesületekhez tartozó üzemekből a holdanként számított 6-8 mázsanyi hal mellett idén legalább ennyi kacsahús is kikerül.

# Próba a Festő utcában

## Önálló intézmény — Hat hely kiadó

A Festő utca ősszel valóban festői: a fáradt déli-élőlti napsugár is négyrészt hajolva köszön be az ablakon. Hogyne, hiszen a járdaszegélyi fák lombkoronája is alaposan megszűri mire beér a művelődési otthon igazgatói szobájába, tovább pedig semerre sincs útja, a nagyterem fényét kizárólag a mennyezetről lekandikáló lámpaerdőtől kapja, melyet a közelmúltban szereltek oda. Gyér erdő, de azért megteszi. Itt próbál több mint egy hónapja a város új, pontosabban első filharmonikus zenekara, Budapest után a vidék legnagyobb együttese, a Szegedi Szimfonikus Zenekar.

Kellemes itt — tárja szét kezét Nagy Imre, a kitűnő oboista, az együttes ügyvezető titkára, s próbakezdesig még van idő, elkalauzoi az igazgatói szoba melletti adminisztrációs irodába. A hely ismerős, korábban magam is szívesen jártam ide, a művelődési otthon irodalmi színpadának előadásai után parázs viták, élvezetes amatőr fórumára, ahol Szabó Kálmánnal, Varga Tiborral és másokkal este téig vitakoztunk. A művelődési otthon most két és fél napra zsugorította programját, szombat déltől kezd reggelig: hétköznapokon a zenekará, mely *önálló költészetével rendelkező intézményként közvetlenül a városi tanácshoz tartozik*. Működési területét két szerződés határozza meg, részint a filharmoniai — mely városi és megyei koncerteken tart igényt rá — részint a színházal, ahol helyi, illetve staggione operaelőadásokat játszanak.

Lassan hozzászokunk, kezdjük értékelni, érezni — mosolyog Nagy Imre —, micsoda különbség csak komoly zenével foglalkozni. Hogy Beethoven után nem kell Marica grófnőt játszani, hogy ugyanabban a zenei közegben, diszciplinában dolgozunk, s ráadásul időnk is marad az egyéni gyakorlásra. Évi 352 kötelező szolgáltatunk (132 filharmoniai, 220 színházi) reális igényeket támaszt — a tavalyi kettős funkciójában általában 120 szolgálattal teljesített többet az együttes.

Közben megérkezett a vezető karmester, Vaszy Viktor, aki minden előzetes kommentár nélkül udvariasan betessékelt a próbaterembe. Kezembe nyomott egy partitúrát: *Bartók Concerto-jának* negyedik és ötödik tételét vették át, lépésenként meg-megállva, alaposan, precízen. Végül szünet előtt Mendelssohn *Hebridaik* nyitányát, pihenésképpen.

Október 19-én mutatkozunk be a szegedi közönségnek, addig azonban Szentesen játszunk ünnepi műsort és voltunk már Pesten, a kubai balettel kísértük — magyarázza a szünetben Vaszy Viktor. — Hatvannégy zenész státusunkat csak részben tudtuk eddig betölteni, hat hely még kiadó (hegedűs, csellista, bőgős, kürtös), ide átmenetileg a színházi zenekartól jönnek. Közel 200 ezer forint értékben kapunk fűvös-, vonós-, ütőhangszereket, s rendeltünk egy érdekes csőhang-garnitúrát is. A napokban alakítottuk meg a zeneművészek szakszervezetének helyi csoportját, ami ilyen minőségben új, egyedüli Dél-Magyarországon,

így remélhetőleg a mi érdekeink is képviselhet nyerne az országos fórumon.

A Festő utcában barátságos otthont talált az együttes, ahol egyénileg is próbálhatnak, gyakorolhatnak, kiki ráérő ideje szerint. Aminek különösen azok örülnek, akik komoly lakásgondokkal küzdenek. Húsz vidéki zenészük van, de legalább 4-5 embert feltétlenül otthonhoz kellene juttatni, akiknek a drága albérlésre nem telik. Ehhez két másfél szobás lakás elegendő lenne — tették hozzá szerényen, eléggé bátortalanul, mert ők is tudják: a lakáskérdés Szegeden sem egyszerű, kérdés van, lakás nincs. Persze előbb-utóbb ezt is meg kell oldani...

Nikolényi István

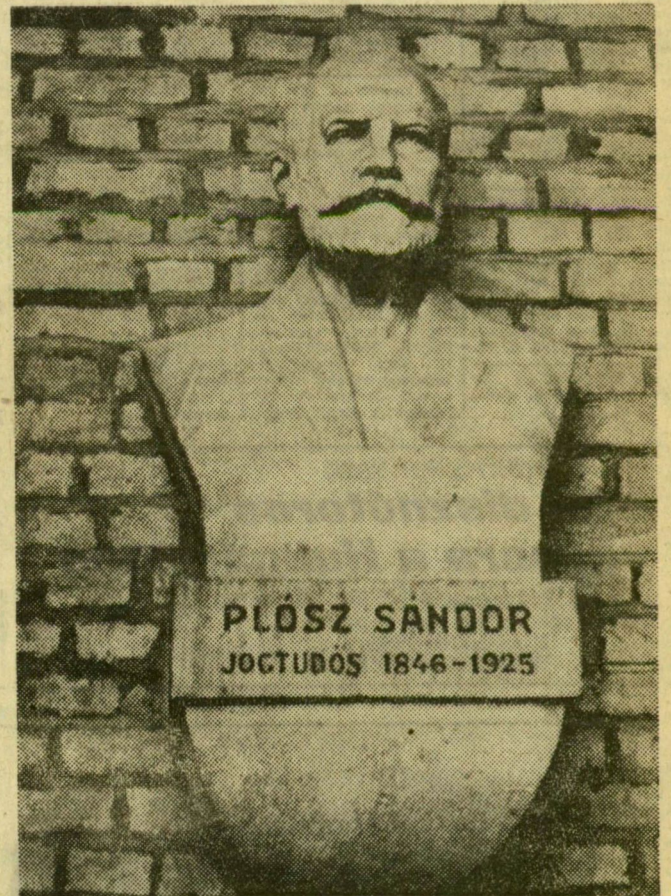
## Jó burgonyatermés

A vidéki mezőgazdasági üzemekből érkező jelentések szerint mindenféle közvetlenül befejezés előtt áll a burgonya szedése; a termőterületnek már csak alig 10 százalékról kell begyűjteni a jónak számító ideit termést. A lakosság ellátása szempontjából igen lényeges növényi kultúra vetésterülete hazánkban különféle okok miatt tíz év alatt hozzávetőleg száz-ezer holddal csökkent. A kisebb érdeklődést általában a természetben levő fajták leromlására és más, többnyire gazdasági okokra vezetik vissza a szakemberek. A csökkentett vetésterületről az elmúlt években nem is tudták fedezni az igényeket. Például

tavaly is nagyobb tételeket kellett behozni Lengyelországból, hogy elegendő burgonya kerüljön a fővárosi és vidéki piacokra.

Az ideit tapasztalatok arra utalnak, hogy a burgonyafronton a következő években fokozatos javulásra lehet számítani. Huzamosabb idő óta először, 1969-ben esik meg újra, hogy a mezőgazdaság annyi burgonyát tud biztosítani a belkereskedelem számára, amennyi lényegében elegendő a lakosság ellátásához. A termésátlag országosan 68 mázsa körül alakul holdanként, ami azt jelenti, hogy nem lesz szükség behozatalra.

## Szeged szobrai



PLÓSZ SÁNDOR  
JOCTUDÓS 1846-1925

### Plósz Sándor (1846—1925)

(70.) A polgári eljárási jog kiváló tudósa volt Plósz Sándor. A szegedi panteonban Papp József állított emléket a neves jogásznak, aki az 1911. évi polgári perrendtartás megalkotója volt.

CSÜTÖRTÖK,  
1969. OKTÓBER 9.

DÉLMAGYARORSZÁG 5